

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De Consecratione. Cap. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

&c. Sicuti in simili dictum est modo §. præcedente.

5. Vinum ex se acidum, cum verè sit Vinum, apta est materia. Immo licet cum peccato, validè tamen in rigore Consecratio fieri in Vino, quod incipit acere, seu in acetum abire, si adhuc verè est Vinum, quod palato, immo, & odore rectè distinguere no-ruat aliqui, vide mox n. 10.

Materia certò inepta ad Consecrationem Calicis.

6. Vinum ex pomis, vel aliis rebus, quam ex vite, Mustum item in vis existens, Agrestam item, vel liquorem ex eadem expressum, quod Omphacium appellamus, ineptam materiam ad Consecrationem certò pronuncia, quia nec verè vinum sunt, nec sunt usu porabilia.

7. De guttula non sensibili, quod apta non sit, collige ex dictis §. præcedente, num. 12.

8. Vinum imbibitum in pane, non est apta materia, quia non potest de illo absolute dici, Hoc est vinum, sed potius, Hic est panis, nam propterea, hunc panem vino madefactum esse materiam Sanctissimi Corporis, ibidem dixi num. 6. Adde vinum in pane imbibitum valdè assimilari musto in vis existenti, quod modo inceptum esse consecrationi, sine ulla controversia, docuimus omnes.

Liquor expressus ex uvis passis, (quidquid dicat *a* Amicus & *b* Diana, apud Amadæum non est apta consecrationis materia. Ratio non debet esse illa, in qua prædicti putant, nos inniri, sed quia hic liquor, seu succus, nec est ullo modo Vinum, nec Mustum. Sicuti enim Sapa, (quod nos vocamus Mustum coctum, seu vinum coctum,) quia est decocta à Musto, deperditis ferè omnibus partibus subtilioribus, nec Vinum, nec Mustum est, unde nec computanda inter porabilia, sed comestibilia, ut ego supposui *d* in Tractatu de Jejunio, ita succus ex uvis passis, adeò siccus, & decoctus est, ut nullam Vini, vel Musti potabilitatem seruet, sitque potius dictæ Sapæ similis, quam Vinum.

Materia dubia pro Calicis consecratione.

9. Vinum, quod conditur aromatibus, & hujusmodi rebus, semper est, (si non sit satis modica immistio) materia dubia, quia semper timerur, an aromata adeò sint valida, ut Vinum extrahant, si non à substantia Vini, certè à denominatione absoluta vini, ut non possit dici, Hoc est vinum, sed abeat in Mustum, quo veteres olim utebantur.

10. Pro dubia etiam materia habe, saltè quoad Praxim, Vinum illud, quod in acetum jam abire comprehenditur, quia quamvis, ut dixi num. 5. aliqui dignoscant, an adhuc sit Vinum, tamen semper timendum est, ne in acetum corruptum, jam penitus substantiam Vini amiserit.

11. Quid fiet si ante, vel post Consecrationem Sacerdos advertat pro Vino appositum fuisse acetum in Calice, vel Aquam, alibi e satis dixi.

CAPUT II.

De Forma Consecrationis Eucharistiæ.

Eucharistiæ Forma continetur in his verbis à Sacerdote cum debita intentione prolata. Hoc est enim Corpus meum: Et, Hic est enim Calix Sanguinis mei novi & æterni Testamenti, Mysterium Fidei, qui pro vobis, & pro multis effundetur in remissionem peccatorum.

1. Porò siue illud Hoc sumatur adjectivè, *f* ut sensus sit, Hoc est Corpus meum, sicut pronomen *Hic* sumitur in forma Calicis, siue sumatur substantivè *b*, ut non denoterur Christi Corpus, sed aliqua ratio communi substantiæ, vel Enti, ita ut sensus sit, Hoc, quod continetur sub his speciebus, est Corpus meum, valida est Consecratio. At verò an satis sit, si Sacerdos, dum consecrat, proferat verba solùm, recitando, an debeat proferre significando *k*, idest personaliter faciendo, quod Christus fecit, an potius *l* utroque modo, ut fiat ritè Consecratio, explicare nostrum non est, sed Theologorum: nobis sufficit monere Sacerdotem, ut intendat se gerere, sicut intendit Ecclesia.

3. An item si quis mutet ejusmodi verba, proferendo v. g. sic, Hoc est Corpus Christi. Ecce Corpus meum. Hic cibus est Corpus

F 3 meum,

e In Opus. de Sacr. Missæ, l. 2. c. 8. §. 5. *f* Ita tenet De lugo. d. 11. de Euc. n. 154. si attenditur legatur.

g Ita tenet Suar. d. 58 de Euc. sec. 7. c. 5. Th. V. Quinta tamen. h Durand. Innocent. Ocag. alii-

que ap. Suarium. l. c. sec. 4. i Vasq. d. 200. c. 2. *k* Delugo d. cit. 11. n. 110. c. m. *l* S. Th. Val.

Suar. a. liisq. l Suar. Vasq. Conin. Delugo aliiq. innumer. citati à Leon. Tr. 7 d. 9. a. q. 7.

a Amicus in curse Theol. To. 2. d. 16. sec. 3. num. 3. *b* Diana p. 7. Tr. 12. ref. 8. *c* Amadæus contra Anonym. de Eucha. yppositi. 3. l. 4. in Decal. c. 5. §. 2. nu. 6.

19. 3. 75. a. Leam. de d. 8. Th. 3. 74. tur in on onum, in sec. an. l. 33. 2. O. le Sac. 2. c. 8. à n. 8.

meum, Hoc fit, seu fiat Corpus meum. Ego conficere hunc panem in Corpus meum, Ego conficere Corpus meum ex pane. Accipite, & comedite hoc Corpus meum. Hæc est substantia mea. Hic est cibus meus. An, inquam, si quis in consecratione Corporis, (& quid simile in consecratione a Calicis) ita proferat, conficiat Sacramentum, theologis b quærendum, relinquamus. Profectò hæc, vel similes formæ, saltem dubiæ sunt, & aliquæ nequaquam sufficientes: Nam propterea ab illis, sub pena peccati gravis abstinendum erit semper.

Afferamus nunc in singulis legitimæ formæ verbis, aliquid scitu dignum.

Hoc.

4. Quoniam pronomen (hic) est demonstrativum rei præsentis, idè duo advertunt Theologi. Primò, debere materiam esse præsentem. Secundò debere esse certam, & determinatam, neq; enim de re distantis potes cum veritate dicere, Hoc; Rursus neque de re indeterminata, de aliquo v. g. qui foras est infirmus inter decem homines, quemque tu, quia nescis, non vales determinatè designare, non potes cum simili veritate proficere; Hic homo infirmus.

Tria ergo habet de præsentia, tria de determinatione.

Materia debet esse præsens.

5. Primò, Sicuti non est necesse videre materiam consecrandam, neque illam tangere, ita nec est necesse est, sonum verborum formæ pervenire physicè ad materiam, secus submissa voce Sacerdos Formam proferens, quæ vox non pertingeret usq; ad materiam, non consecraret, quod est inauditum.

6. Secundò, Materia posita a tergo, vel post parietem non consecratur. Addit e Coninck. nec hostia latens sub mappa Altaris, quia non potest quis pro illa sic posita uti pronomine (Hic) contra verò, materia coram Sacerdote collocata, quamvis linteo tantummodo cooperta, vel etiam clausa in Pixide, vel posita in Tabernaculo, seu Sacrario aperto, validè consecrabitur, quia rectè tunc apparetur illud (Hic) Dico, validè, nam quoad sicutum ulum nullo modo hæc probanda ju-

dico, propter consuetum usum Ecclesiæ, contrarium facientis.

7. Quid si Tabernaculum sit clausum? Respondet. Aliqui æquiparant Tabernaculum clausum parieti, & consequenter negant fieri consecrationem. Aliqui g æquiparant Pixidi clausæ, & consequenter fieri consecrationem, affirmant; Tabernaculum enim quasi vas magnum est, inquit, ergo eo demonstrato, demonstratur, & id quod in illo continetur. Delugo h id sub dubio relinquit. Quidquid ergo sit de valore, tu ab hoc semper cave, quia semper illicitum. Et quidem si Tabernaculum sit apertum, sive clausum ex alio capite tamquam illicitum id reprobarur, quia materia consecranda, vel debet esse in manibus Sacerdotis, vel super aram lapideam in Altari.

8. Tertio, Certum esse, ait Sotus i possessio- i stiam consecrari, si distet a consecrante per decem passus: at si distet per triginta, esse ait, valdè dubium. Non adesse ejusmodi dubium dicit Leander k, sed certum esse, validè posse hostiam consecrari. Ego cum Bonacina l incertissimum esse pronuntio, non enim video, qua ratione res a me per triginta passus distans, ita sit mihi præsens, ut de illa possim verè dicere (Hæc)

9. Huc reduci potest illa quæstio. An magna quantitas apponatur consecranda, solum illa pars Panis, vel Vini consecratur, quam Deus videt esse moraliter præsentem, an tota? Partem, putat Suarez m, totam Vasquez n, quia, hic judicat sufficere, si materia sit præsens secundum aliquid sui, id quod ille sufficere nequaquam putat; cautè denique Delugo o item dubiam relinquit.

Materia debet esse determinata.

10. Primò, notanda est doctrina, quam circa id assert Coninck, p docet enim tria. Primum, si Sacerdos velit consecrare quinque hostias, ex decem v. g. quas habet præsenes, eum debere determinare, quas in particulari velit, secus nihil facit, quia tunc materia non esset determinata. Secundò docet, posse eundem validè consecrare quinque, si mente intendat consecrare eas quinque, quas Petrus v. g. antea designasset. Tertio docet, invalidè tamen consecrari, si mente intendat consecrare eas quinque, quas Petrus v. g. post consecratio-

a *Lego Leand. d. 9. a. q. 2. 1.*
b *Suar. d. 43. de Euc. sec. 5. alii- que.*

c *Suar. d. 43. de Euc. sec. 5. alii- que.*
d *Suar. l. e cum S. Th. aliisq; e Coninck. qu. 14. de Euc. ar. 2. dub. 1. n. 22.*

f *Coninck. Leit. g Leand. De Euc. d. 8. q. 63.*
h *Delugo d. 4. De Euc. m. 123.*

i *Sotus d. 9. art. 2.*
k *Leand. l. 1. q. 67.*
l *Bonac. d. 4. De Euc. q. 2. p. 6. n. m. 11.*

m *Suar. De Euc. sec. 5. fin.*
n *Vaz. q. m. 3. p. d. 171. n. m. 25.*

o *Cui adha. G. Hurtad. d. 2. De Euchar. dist. 15. o Delugo de Euc. d. 4. n. 127. p Coninck. q. 74. a. 2. du. 3. n. 37.*

secrationem designabit, quia Sacramenti confectio, non potest pendere ab eventu, seu conditione futura:

11. Ego ex his primum & tertium cum sententia communi satis approbo: secundum, pace tanti Doctoris, nullo modo, sicuti nec approbant Suar. & Vasq. b alique quia nisi 43. sec. 6. l. Petri, vel etiam Dei voluntas manifesta fiat b Vasq. l. c. Sacerdoti, non potest Sacerdos, per pronomen, Hoc, designare, quas Hostias consecrate velit.

12. Secundò, si inter consecratas particulas per alicujus incuriam una, vel plures non consecratæ in eodem cumulo immiscerentur, non posset ille cumulus absolute consecrari, quia caderet Consecratio in jam consecratas, quod esset sacrilegum. At limitatè, puta cum intentione consecrandi eam, vel eas, quæ consecratæ non sunt, validè posset, quam sententiam ego alibi docui, & nunc in ejus confirmationem adduco Dianam d, & Leandrum e, quia sic consecratio non caderet in hostias consecratas, & ex alia parte, sat determinatæ, designantur, dum designantur eæ non consecratæ, hæ enim determinatæ sunt; non autem vagæ, vel confusæ. Scio Delugo f esse contra me, qui denique dicit, propter dubiam consecrationem debere illum cumulum servari donec corruptatur. sed mihi probabilior videtur nostra sententia.

13. Contingit non multis ab hinc diebus, ut Sacerdos cum attulisset ad Altare duas hostias, non advertens, unam alteri esse suppositam, de more consecrationis verba legitime protulerit. Quænam ex duabus consecrationem sortita est? Respondeo Neutram ajunt aliqui, g alique h solam nempe illam, quæ erat in prospectu Sacerdotis.

Verùm ego utramque longè probabilius; saltem regulariter in praxi puto, quia Sacerdos solet habere intentionem consecrandi quidquid habet in manibus.

Alios similes casus, valdè ad hoc argumentum facientes, satis, superque consideravimus in dicto opusculo, k de Sacr. Missæ.

Est.

14. Vide quæ mox dicam. num. 18.

Enim.

15. Hæc particula non est de essentia formæ, & quidem sine peccato mortali (præ-

ciso contemptu) omitteretur, quia satis est materiæ parvitas. Immo non esse certum, fore mortale; si omitteretur ex contemptu, putat Sotus l, quia adhuc contemptus parvitate materiæ non caret.

Corpus meum.

16. Si quis dicat, Hoc est Corpus meum, Hic est corpus meum, Hic est corpus meus, grammaticaliter labetur, sed validè m consecrabit, quia mutatio est accidentalis.

17. Idem putat Leander n de eo, qui dicat Istud est Corpus meum, quia pronomen, istud, licet aliud latinè significet, aliquando tamen saltem ab Indoctis usurpatur pro Hoc, o Non idem esset si quis diceret, Illud est corpus meum, quia pronomen, Illud, apud nullos est ostensivum materiæ præsentis.

18. Quid si quis pronuntiet Meum, pro Meum. De hoc, & similibus audi Sotum p, qui sic habet.

19. Sunt autem peiores, quam scrupulosi & morosi, qui putant, si pro Meum, dicant, Meum, non consecrare: est enim deridendus scrupulus. Hispani namque agrè proferimus M finale. Immo si pro, Est, velocitate linguæ dicatur, Es, nullus exurgere debet Scrupulus, quoniam T, post S, in fine difficile etiam Hispani pronunciant: Ex accommodatione enim usus, legitimus servatur sensus, sicuti in balbutientibus. Et paulo post. Immo quamvis non adhibeatur diligentia proferendi M finale in Meum, vel si fortè non proferretur T in verbo, Est, nullam profectò reor culpam incurri: Deus enim non est, istarum minutiarum observator.

20. Hæc Sotus; licet severius, quoad hanc diligentiam adhibendam, loquatur Fagundez. q

21. In his autem, similibusque casibus ad-vertito, Sacerdotem sic fortè pronunciantem, non posse, prolata jam tota forma, iterum illam super eandem materiam proferre, quia tunc caderet consecratio in rem jam consecratam.

Hic est Calix Sanguinis mei.

22. Si quis proferat Calis, pro Calix, vel Sanguinis pro Sanguinis (ita enim pronuntiant Hispani) vel, Hic est Calix Sanguinem

l Sotus in 4. d. 1. q. 1. n. 8. §. si autem.

m Suar. d. 59. sec. 2.

Fag. prac.

Eccl. 3. li. 2.

c. 6. n. 18.

cum aliis

addens

validam

esse ab. sol. se

ex igno. di-

cat Con-

cat Con-

sol. tibi.

n Leand.

Tr. 7. d. 9.

q. 17.

o Idem ib.

p Sotus

apud Le-

and. l. c. q.

19. c.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

quest. 20.

Lib. 2. o-
pus. de Sac.
Missæ c. 1.
§. 3. n. 10.
d. Dianæ
cit. à B. V.
ci mor. af-
ferendo.
e Leand.
Tr. 7. d. 8.
q. 78. c. 1.
79.
f Delugo
d. 4. de
Euch. mu.
136. quem
sequitur
Bauci in
selectu q.
47.
g Apud
Leandrum
l. c. q. 71.
h Apud
Eundem.
i Leand. in
videm ci-
tant Suar.
Vasq. Hur.
alioque,
c. com-
muniter.
k Opusc. de
Sac. Mis-
sæ lib. 2.
ca. 1. toto
§. 3.

a *Lean.* mei a, vel, *Hic est Calix Sanguinis mei*, idem
 Tr. 7. d. 9. dic, quod modo diximus a *num.* 18.
 q. 28. Alias similes formas Sanctissimi Sanguinis
 b *Lean.* l. aequipollentes legitimæ formæ, unde aptas
 c. 9. 2. 1. 2. 5. ad consecrationis valorem, sed certè (quia
 2. 6. 2. 7. 2. 8 sunt contra usum Ecclesiæ) illicitas, vide latè
 apud *Leandrum b,* & *Fagundez. c*
 c *Fag. pra-*
cep. Eccl. 3. *Novi, & æterni testamenti, Mysterium Fidei, qui*
 l. 2. c. 6. à *pro vobis, & pro multis effundetur in re-*
missionem peccatorum.
num. 18.

d *Delugo*
de Euch.
d. 11. sec. 3.
 e *Henriq.*
l. 8. c. 17.
 n. 4. *Bonac.*
d. 4. q. 3 p.
 2. n. 3. *alii-*
que apud
ipfos.

f *Bonac.*
ibid. n. 4.

23. Celebris hic est quæstio, an hæc verba præter illa (*Hic est Calix sanguinis mei*) sint de essentia formæ Calicis. Varii Varia. Profectò si quis Latinus ea omittat, peccabit mortaliter, quia in re gravissima negliget præceptum, vel, usum antiquissimum Ecclesiæ. At validane fiet consecratio? Respondeo, esse valdè probabile, & mihi certum, validam fieri, sed non esse omnino sine controversia. Nam multi Thomistæ omnia illa verba, modò posita, requirunt ad valorem, quæ est quæstio celebris, latè agitata à *Delugo, d* a liiisque ab eodem citatis. Unde prudenter advertunt nunnulli e, Sacerdotem, vel debere habere intentionem consecrandi calicem, per hæc omnia verba, vel, si nolit rem ipse decernere, (ur certè omnibus auctor sum, ur non decernant) debere se referre ad intentionem Ecclesiæ, intendendo consecrare per ea verba, quæ Ecclesia intendit. Cum enim nomine Ecclesiæ intelligatur morale Ecclesiæ corpus, cuius caput est CHRISTUS DOMINUS, etiam si omnes Fideles id nesciant, scit certè ipse Christus, qui hoc Sacramentum instituit, &c.

Quòd si contingat mori Sacerdotem, nondum prolatis prædictis verbis, prædicti Thomistæ dicerent, reiterandam fore totam formam, ab eo Sacerdote, qui de more supplere debet sacrificium inceptum, atque intrerim illum Calicem esse sub conditione adorandum, ut signatè dicit *Bonacina. f*

CAPUT III.

De intentione requisita ad Consecrationem.

Remissivè.

g *Supra li.* DE hac locuti sumus in Tract. g de Sa-
 c. 2. §. 1. cramentis in genere, & rursus in O-

puf. h de Sacr. Missæ, quare de illa hic disle- h *In opus.*
 rere, opus non est. Sac. Missæ
 lib. 2. c. 1.
 à §. 2.

CAPUT IV.

De dispositione, quæ requiritur in fuscipiente Eucharistiam.

Remissivè.

1. Sive de corporali, sive de spiritali, quæ hic requiritur, actum est pluribus in Opusculo de i Communionem, non igitur de ea hic iterum agere oportet. *In opus.*
de comm.

2. Nisi fortè id in præsentia addendum sit, quod ad spiritualem dispositionem reduci commodè potest, quodque ibi omittere brevitatis cogit. Id igitur hic agamus, quæramusque, an sit majus bonum spirituale sumere plures particulas, quando quis communicat, quam unam: & consequenter an licitum sit, illas plures sumere? quod idem quætere possumus de majeri, vel minori hostia, parciori, vel largiore potu Sanctissimi Sanguinis, &c.

3. Ad utrumque Respondeo, utilius quidem esse, atque adeo majus bonum spirituale plures sumere, non per se, sed per accidens, & nihilominus esse illicitum id facere de industria. Explico breviter, quod pluribus profsequuntur k Theologi.

4. Est probabilis opinio apud eosdem, & signatè advertit l Vasquez, Eucharistiam toto tempore, quo durant ejus species in Stomacho, posse causare gratiam. Quando enim Christus Dominus est apud nos sacramentaliter, si nos actus devotionis plures, & plures tunc exhibeamus, ipse causat in nobis gratiam, ad quam per eos actus disponimur. Quoniam ergo sumendo plures particulas, vel hostiam majorem diutius Christus Dominus apud nos, ur ita dicam, hospitatur, longius tempus habemus, quo actus plures, & plures devotionis exercere valeamus, & consequenter majores effectus gratiæ consequamur, unde utilius nobis sit, plures accipere.

5. Et nihilominus repeto, nec Sacerdoti licitum esse alteri dare, nec Fideles sumere particulas plures, etiam omni cessante scandalo, & propter dictum finem majoris gratiæ. Nam ad necessitatem consumendi

v. g.